

EPIGRAFIA GREGA

CURS 2013-2014

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Epigrafia grega
Codi	100420
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	2013-2014 1r semestre
Horari	Dm.-Dj. 13.00-14.30
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Marta Oller
Departament	Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B7/128
Telèfon (*)	93 586 84 21
e-mail	marta.oller@uab.cat
Horari d'atenció	Per determinar

2. Equip docent

Nom professor/a	
Departament	
Universitat/Institució	
Despatx	
Telèfon (*)	
e-mail	
Horari de tutories	

(Afegeix tants camps com sigui necessari)
(*) camps optatius

3.- Prerequisits

Aquesta assignatura es concep com una assignatura d'aprofundiment en l'estudi de la llengua i la civilització gregues mitjançant l'anàlisi i la interpretació de fonts epigràfiques, per això és molt recomanable -però no imprescindible- que els estudiants que la triïn hagin superat totes les assignatures obligatòries de llengua grega incloses en el grau d'Estudis Clàssics.

Es recomana el coneixement instrumental de les llengües modernes més habituals en la bibliografia especialitzada dels Estudis Clàssics (anglès, francès, italià i, en menor mesura, alemany), ja que es poden suggerir lectures en aquestes llengües.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Aquesta assignatura forma part de la matèria "Fonts Clàssiques", els continguts de la qual es programen entre 3r i 4rt curs del grau en Estudis Clàssics.

Es tracta d'una assignatura optativa que cerca oferir als estudiants una primera aproximació a l'estudi dels textos epigràfics grecs mitjançant l'anàlisi, traducció i comentari d'una selecció d'inscripcions que siguin representatives de la riquesa i diversitat, tant formal com de contingut, dels testimonis escrits del Món Grec antic que ens han arribat directament.

L'assignatura permetrà també examinar les característiques generals de l'epigrafia grega i valorar l'aportació de les fonts epigràfiques al coneixement d'alguns aspectes concrets de la vida pública i privada d'aquell món, en la seva varietat geogràfica i evolució diacrònica.

En darrer lloc, hom utilitzarà les inscripcions traduïdes i comentades com a instrument d'anàlisi de les diferents variants dialectals de la llengua grega d'època arcaica i clàssica.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

CE12. Utilitzar el vocabulari tècnic específic d'interpretació i comentari dels textos antics.

Resultats d'aprenentatge

R1. Emprar la terminologia específica de l'epigrafia grega en la lectura i interpretació d'una inscripció.

Competència

CE13. Transcriure i interpretar textos epigràfics grecs i llatins, segons s'escaigui.

Resultats d'aprenentatge

R2. Explicar tant formalment com pel que fa al contingut textos epigràfics grecs.

Competència

CT1. Localitzar informació veraç i significativa per a la lectura i interpretació de textos epigràfics.

Resultats d'aprenentatge

R3. Utilitzar correctament els recursos bibliogràfics i virtuals per a l'estudi dels textos epigràfics grecs.

Competència

CE03. Utilitzar textos epigràfics com a font històrica i literària.

Resultats d'aprenentatge

R4. Valorar l'aportació de l'epigrafia per al coneixement aprofundit de la civilització grega.

6.- Continguts de l'assignatura

Els continguts d'aquesta assignatura es poden desglossar en dos apartats:

1r. Una introducció teòrica general en què es tractarà tant la problemàtica de l'epigrafia com la de la dialectologia a partir d'aquest temari orientatiu:

1. Sistemes d'escriptura a Grècia.
2. El suport material i l'execució.
3. Marc cronològic i geogràfic de l'epigrafia grega.
4. Els alfabetes epicòrics.
5. L'alfabet jònic i la seva progressiva implantació.
6. Els diferents tipus d'inscripcions.
7. El testimoni epigràfic com a relíquia directa del passat. Les seves limitacions.
8. La importància de l'epigrafia per al coneixement dels dialectes grecs.
9. La fragmentació dialectal grega. Grups i subgrups dialectals.
10. Innovacions, eleccions, arcaïsmes, tendències pandialectals.
11. Cronologia absoluta i cronologia relativa.

2n. Un treball pràctic consistent en l'anàlisi formal (paleogràfica i lingüística) i semàntica d'un dossier de textos epigràfics que reculli una mostra significativa de la varietat formal i funcional del conjunt de les inscripcions gregues alfabètiques. Aquest dossier serà lliurat a l'inici del curs.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

La metodologia docent d'aquesta assignatura consistirà en alternar les explicacions teòriques de cadascun dels temes enumerats en el punt anterior, amb la realització d'un seguit d'exercicis pràctics que ajudin els estudiants a familiaritzar-se amb la lectura i la interpretació dels textos epigràfics.

Al principi del curs es lliurarà un dossier amb una selecció d'inscripcions per treballar a classe i s'orientarà els estudiants per a la tria d'una inscripció la lectura i interpretació de la qual caldrà fer fora de l'aula.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides 30%

Exposició dels continguts de l'assignatura.	25 h.	R1, R2
Realització d'exercicis pràctics.	18 h.	R1, R2
Examen	2 h.	R1, R2
TOTAL	45h	

Supervisades 20%

Lectura de bibliografia	15h	R1, R2, R3
Comentari d'una inscripció	15h	R1, R2, R3
TOTAL	30 h	

Autònomes 50%

Realització d'exercicis i traduccions	25h	R1, R2
Lectura de bibliografia	25h	R1, R2, R3
Comentari d'una inscripció	25h	R1, R2, R3
TOTAL	75h	

8.- Avaluació

Per a l'avaluació es tindrà en compte els ítems següents:

- 1) l'assistència i el treball diari a classe;
- 2) la presentació d'un breu estudi monogràfic sobre una inscripció concreta triada per l'estudiant amb el suport de la professora;
- 3) un examen final en què caldrà fer la traducció i el comentari de dues inscripcions, una d'elles, prèviament treballada a classe, sense l'ajut del diccionari, i una altra, no coneguda pels alumnes anteriorment, amb l'ajut del diccionari.

És important que l'estudiant tingui en compte que l'avaluació també contempla l'assistència regular a classe i la realització i presentació dels exercicis, traduccions i activitats diverses proposades a classe.

Aquell estudiant que hagi presentat dues de les activitats d'avaluació, no podrà renunciar a ser avaluat; en altres paraules, no podrà optar a tenir un No Presentat com a qualificació final.

A la Reavaluació final, l'estudiant podrà recuperar la nota corresponent a l'examen final.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Assistència i treball diari a classe (10%)	45h	R1, R2
Breu estudi monogràfic sobre una inscripció (30%)	40h	R1, R2, R3
Examen final (60%)	2 h	R1, R2

9- Bibliografia i enllaços web

Tot seguit recollim alguns dels títols generals que serviran per iniciar-se en l'estudi de l'epigrafia i la dialectologia gregues. La bibliografia concreta de cada inscripció treballada a classe es lliurarà juntament amb el dossier de curs.

4.1. Epigrafia:

Manuale de consulta i d'informació general

Bérard, F.- D. Feissel- P. Petit- D. Rousset- M. Sève, *Guide de l'épigraphiste*, Paris 2000.

CORTÉS COPETE, J.M. (ED.), *Epigrafia griega*, Madrid 1999.

GUARDUCCI, M., *L'epigrafia greca dalle origine al Tardo Impero*, Roma 1987.

[Conté bibliografia organitzada temàticament].

JEFFERY, L.H., *The Local Scripts of Archaic Greece: a Study of the Origin of the Greek Alphabet and*

its Development from eight to the fifth centuries B.C., Oxford 1961.

[Rev. amb *addenda* d' A.W. JOHNSTON, Oxford 1990] (LSAG).

MCLEAN, B.H., *An Introduction to Greek Epigraphy of the Hellenistic and Roman Periods from Alexander the Great down to the Reign of Constantine (323 B.C.-A.D. 337)*, Michigan 2002.

REMY, B.- F. KAYSER, *Initiation à l'épigraphie grecque et latine*, Paris 1999.

Repertoris

BERTRAND J.-M., *Inscriptions historiques grecques; traduites et commentées*, Paris 1992.

[No incorpora el text grec, però les traduccions i els comentaris poden ser d'utilitat.]

EFFENTERRE, VAN H.- F. RUZE, *NOMIMA. Recueil d'inscriptions politiques et juridiques de l'archaïsme grec, I-II*, Paris-Roma 1994-1996

[Conté bibliografia, notes crítiques, traducció i comentari de les inscripcions seleccionades.]

EGEA, I.M., *Documenta selecta ad historiam linguae graecae inlustrandam*, Salamanca 1988.

HANSEN, P.A., *Carmina epigrafica graeca, I-II*, Berlín-New York 1983, 1989 (CEG)

MEIGGS, R.- I. LEWIS, *A Selection of Greek Historical Inscriptions to the End of the Fifth Century B.C.*, Oxford 1971 (rv. 1989) (ML).

POUILLOUX, J. (ED.), *Choix d'inscriptions grecques*, Paris 1960.

[Reimp. l'any 2003 amb un suplement bibliogràfic a càrrec de G. Rougemont i D. Rousset]

— *Nouveaux choix d'inscriptions grecques*, Paris 1971 [reimp. 2005]

SCHWYZER, E., *Dialectorum Graecorum exempla epigraphica potiora*, Leipzig 1923 (reimp. 1987) (DGE).

Informació específica sobre l'epigrafia grega peninsular

HOZ, J. DE, "Ensayo sobre la epigrafía griega de la Península Ibérica", *Veleia* 12 (1995) 151-179.

HOZ, M. P. DE, "Epigrafía griega en Hispania", *Epigraphica* LIX (1997) 29-96.

RODRÍGUEZ SOMOLINOS, H., "Inscriptiones Graecae antiquissimae Iberiae" (IGA), en J. MANGAS-D. PLÁCIDO (EDS.), *Testimonia Hispaniae Antiquae II/A*, Madrid 1998.

Publicacions periòdiques

Supplementum Epigraphicum Graecum (SEG)

Bulletin de Correspondance Hellénique (BCH)

Bulletin Epigraphique (Bull. Ep.)

[Es publica periòdicament com una secció dins de la *Revue des Études Grecques* (REG)]

Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik (ZPE).

Pàgines web d'interès

<http://bcs.fltr.ucl.ac.be/EpiB3.html#EpiB31>

[Conté un recull de bibliografia referent a l'epigrafia grega des de títols generals fins a publicacions específiques organitzades temàticament. La darrera actualització és del 20 d'octubre del 2007.]

<http://epigraphy.packhum.org/inscriptions/>

[El Packard Humanities Institute s'encarrega de digitalitzar i fer accessibles les inscripcions gregues compreses tant en els repertoris d'inscripcions més usuals com en altres publicacions d'abast local sovint de difícil accés. Es tracta d'una eina de gran utilitat, perquè permet fer recerques lèxiques i temàtiques, tot i que sovint no conté datació, comentaris ni aparat crític.]

<http://poinikastas.csad.ox.ac.uk/>

[Alfabetos epicòrics grecs]

<http://clasicas.usal.es/recursos/epigrafia.html>

[Nombrosos enllaços a pàgines especialitzades en epigrafia grega]

<http://webpages.ull.es/users/amarfer/index.html>

[Pàgina del Professor Ángel Martínez Fernández, de la Universitat de la Laguna, especialitzada en epigrafia grega]

4.2. Dialectologia

Manuels i introduccions

BUCK, C.D., *The Greek Dialects. Grammar, Selected Inscriptions and Glossary*, Chicago 1928 (reimp. 1955).

DUHOUX, Y., *Introduction aux dialectes grecs anciens*, Louvain la Neuve 1983.

SANTIAGO, R.A., "La dialectología griega, hoy", *Homenatge a Miquel Dolç, Actes del XII Simposi de la Secció Catalana i I de la Secció Balear de la SEEC*, Palma de Mallorca 1997, 13-30.

Publicacions periòdiques

"Bulletin de Dialectologie grecque" dins la *Revue des Études Grecques*.